

Harmadik szolnoki Földmérő nap

2009. november 4-én, Szolnokon a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Mérnöki Kamara, az MFTTT Jász-Nagykun-Szolnok megyei csoportja és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Földhivatal Földmérő napot szervezett. Mintegy 100 fő tisztelte meg jelenlétével a Technika házában tartott rendezvényt.

A földmérő nap elnöksége (Tóth Sándor, dr. Mihály Szabolcs, Szabóné Tanczos Valéria, Marjas Kornél)

A köszöntöket Tóth Sándornak, az FVM Földügyi és Térinformatikai Főosztály főosztályvezető-helyettesének „Aktualitások a földmérés és térképészet területén” című előadása követte, amelyben – többek között – kiemelte, hogy a 338/2006. Korm. rendelet módosításával, 2010. január 1-jei hatályba lépéssel, telekátalakítás ügyekben a földhivatal építésügyi hatósági jogkörben jár el. A szakhatóság továbbra is az építésügyi hatóság. Az előadó felhívta a figyelmet, hogy a földmérők számára új elem a telekalakítási helyszínrajz, amely nem azonos a változási vázrajzzal.

Az INSPIRE irányelv érvényesítésével kapcsolatban elmondta, hogy az adatainkból egyidejűleg olyan stratégiai infrastruktúrát kell felépíteni, amely képes támogatni az információs társadalom és a tudás alapú gazdaság kialakítását.

A szakterület törekvése, hogy a jelenleginél fajsúlyosabban vegyen részt az irányelv átültetését biztosító jogszabályok előkészítésében, a térbeli információk gyűjtésében, felújításában, szolgáltatásában, benne az állami alapadatok és állami térképek összehangolt és gazdaságos előállításában nemzeti stratégiájának kialakításában és a stratégia következetes végrehajtásának biztosításában és koordinálásában.

Hol tart szakterületünk és mit kellett ezért tennünk? A kérdésre dr. Mihály Szabolcs, a FÖMI főigazgatója válaszolt előadásában. Felvázolta a legfontosabb feladatokat, amelyek az ágazat előtt állnak, és azt az utat, melyet a jelenlegi színvonal eléréseért a földmérő társadalomnak eddig meg kellett tennie. Elmondta, hogyan jött létre a DAT szabvány, a DAT szabályzat és a rá épülő egységes TAKARNET rendszer. A fejlődés irányvonala adott: a digitális aláírások és digitális tulajdoni lap bevezetése. Vele párhuzamosan, annak megfelelően és azzal szinkronban, a szakmai szabályzatokat is aktualizálni kell. Kiemelte, hogy a TakatNet24 szolgáltatás az előírt uniós normatíváknak megfelelően működik. Az előadó a meglévő referenciahálózatok működtetésének szükségessége és racionalizálása mellett foglalt állást. Beszámolt arról, hogy egyre szélesebb körben alkalmazzák a nagy felbontású ortofotókat; a piac és a földmérő társadalom is igényli az előállításukat. Topográfiai térkép témakörben a térképek használhatóságát említette. A főigazgató előadása végén hangsúlyozta, hogy csak megfelelő alapokra építve lehet megfelelő munkát építeni.

Dr. Siki Zoltán, a BME Általános- és Felsőgeodéziai Tanszék adjunktusa a hallgatóságot a magyar nyelvű nyíltforrású programokkal ismertette meg. Az előadó kiemelte a szoftverek használatával járó alábbi előnyöket: a programokat tetszőleges célból lehet futtatni; az igényeknek megfelelően lehet működésüket tanulmányozni és adaptálni; szabadon tovább lehet őket adni. A felhasználók észrevételei alapján továbbfejlesztett program visszajut a fejlesztői és felhasználói közösséghez.

A földhivatal berkein belül aktuális téma a DATR bevezetése és telepítése. A FÖMI munkatársa, *Institóris István*, a DATR földhivatalokban történő telepítéséről és bevezetéséről tartott előadásában – a történeti áttekintésen túl – beszámolt a DATR tesztelés tapasztalatairól. Diákkal illusztrálta a DatView-ből betöltendő bemeneti adatok vizsgálatát, az előforduló, valamint a vizsgálatból kimaradt típushibákat.

Elmondta, hogy november 2-től minden földhivatal DATR-ben vezetett ingatlan-nyilvántartási térképből szolgáltat adatot és vezeti annak változásait.

Hazánkban mintegy 55 000 darab alappont létezik, amely a hagyományos geodéziai infrastruktúra része. A műholdas technika bevezetése – megkérdőjelezheti ilyen mennyiségű alappont fenntartásának szükségességét. Többek között ez a kényes téma is szóba került *dr. Borza Tibor*, a FÖMI KGO osztályvezetője előadásában. Az előadás témája volt még az új referencia rendszer tekintetében a fontosabb fejlesztések, a rendszer egészét befolyásoló elemek, a felhasználói támogatások, szabályozási kérdések, GNSS technikával készült munkák átvételének kérdése.

Pécs megyei jogú város vezetése és a PGT Kft. megoldotta – a mostohagyerekként kezelt – közműnyilvántartás problémáját, melyet *Fleckenstein Mihály*, a PGT Kft. műszaki igazgató-helyettesének előadása igazolt. 1980–1989 között a PGT Kft. az önkormányzat megbízásából elkészítette a város analóg közműalap- és közműterképeit. A DAT megjelenése lehetővé tette, hogy 2005-re Pécs város digitális közműnyilvántartása létrejöjjön. A térképek aktualizálása a szakági nyilvántartóktól – ITR-ben – megküldött változások

alapján történik. A történeti áttekintés után az előadó diák segítségével mutatta be a közműterképet.

Az ügyfél szemszögéből ismertük meg a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) változásait *dr. Szegedi Zsolt*, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Földhivatal jogtanácsosa jóvoltából. Az előadás három szempontot emelt ki; az egyik az információ: az interneten szinte mindenhez hozzájuthat az ügyfél; a gyorsaság: az ügyintézési határidő rövidülése; az elektronikus út: az ügyfélkapu, hivatali kapu használata.

A helymeghatározásban a műholdas technika rohamos fejlődése tapasztalható. A Topcon GRS-1 vevő tulajdonságait *Stenzel Sándor*, a NAVICOM képviselője ismertette. Többek között a jelvétel, csatornák, kommunikáció és kiegészítés, lokális transzformációk, árak, lehetőségek tekintetében mutatta be a műszert; kiemelte, hogy hardvercsere nélküli szoftveres bővítésre is lehetőség van (GPS kapacitásának, funkcióinak növelése).

A nap folyamán nyolc előadás hangzott el; minden résztvevő – akár földhivatali dolgozó, akár vállalkozó – megtalálhatta az őt érdeklő témát. A szünetben a jelenlévőket kávéval, süteménnyel vendégeltük meg, tizenhárom órától a közeli étteremben lehetett ebédelni.

A rendezvény hivatalos része a hallgatói fórummal zárult, ám többen még hosszú óráig maradtak baráti beszélgetésre a Technika háza büféjében.

Sápiné Csik Julianna

□

Földmérő nap Pécssett

Ez évben 11. alkalommal tartották az immár hagyományos földmérő napi rendezvényt az MFTTT Baranya megyei Területi Csoportja, a Baranya Megyei Mérnök Kamara Geodéziai és Geoinformatikai Szakcsoportja, valamint az MTA Pécsi Területi Bizottsága Térinformatikai és Földmérési Munkabizottsága szervezésében.

A mintegy 120 fő részvételével megtartott rendezvénynek ezúttal a PTE Polláck Mihály Műszaki Kar adott otthont. A szervezők örömmel vették tudomásul, hogy a Polláck Mihály Szakközépiskola földmérő technikus minősítésre készülő ötödéves diákjai szaktanáruk vezetésével szintén résztvevői voltak a rendezvénynek.

Dr. Papp Iván, az MFTTT Baranya megyei Területi Csoportja Elnökének üdvözlő szavai és a rendezvény jelentőségének, szerepének méltatása után kérte fel *dr. Detrekői Ákos* akadémikus urat bevezető előadásának megtartására. A nagy érdeklődéssel kísért, a hallgatóság számára rendkívül sok újdonságot tartalmazó előadásában a „Digitális Föld (Digital Earth)” elemeiként kezelhető virtuális földgömbök jelentőségét foglalta össze, melyek a Föld 3D megjelenítésére szolgáló modellek, és amelyek lehetővé teszik a szemlélő szabad mozgását a virtuális térben. Ismertette a 3D városmodellek szerepét, amelyek a virtuális földgömbök speciális elemként fog-

hatók fel. Ez utóbbiak elemzési feladatok megoldását is lehetővé tevő szemantikai sajátosságokat is tartalmaznak. Ezek elemzéssel összefüggő jellemzője a LOD (level of detail) azaz a részletek szintje. Ezt követően néhány online földgömb, illetve 3D városmodell előállítására kifejlesztett szoftvert, illetve leíró nyelvet ismertetett. Előadásában kitért a két párhuzamosan létező szolgáltatás: a térbeli adatinfrastruktúrák és a virtuális földgömbök különböző szempontok szerinti összehasonlítására. Előadását a „mit hoz a jövő?” kérdéssel és az arra adott válaszával zárta.

Dr. Detrekői Ákos akadémikus

Második előadóként *Holéczy Ernő*, az MMK Geodéziai és Geoinformatikai Tagozat elnöke a jelenleg érvényes jogszabályok alapján foglalta össze a geodéziai jogosultságok körét. A tagozat célként fogalmazta meg – kellő indokokkal alátámasztva –, hogy legyen geodéziai tervezői jogosultság, hasonlóan a többi mérnöki szakterülethez. Összefoglalta a korábbi engedélyek/jogosultságok körét, majd ismertette az építési geodéziára vonatkozó jogszabály legfontosabb elemeit, az engedélyezés szakmai feltételeit. Megállapítható, hogy a geodéziai tervezői tevékenység egyértelműen szabályozott az építésügy területén, ez elősegítheti a szakma régi tekintélyének visszaállítását, de ugyanakkor negatívum is, hogy ez a jogosultság, illetve szabályozottság csak az építésügyre terjed ki. Ennek a körnek a bővítése csak a kamarai törvény módosításával lenne megoldható. Befejezésül összefoglalta a telekalakítással kapcsolatos jogosultságok körét, az ehhez kapcsolódó feladatokat.

Bátyi Ferenc projektvezető a 4-es Metró kivitelezési munkáihoz kapcsolódó – talán hiánypótló – előadásában ismertette a kivitelezés különböző munkafázisait, a beruházás szervezési összefüggéseit, a kivitelezés rendszerfelügyeletét és a pajzsos és bányászati módszerrel épülő alagutak építéséhez kapcsolódó geodéziai szakértői tevékenységét. Ismertette a Metró geodéziai alaphálózatát, az állomási mikrohálózat, valamint az alagúti hálózatfejlesztést, annak felépítését, kiemelve azt, hogy ezek az egymásra épülő hálózatelemek a Budapest székesfőváros felsőrendű hálózatára támaszkodva épültek ki. Az építéssel kapcsola-

tos kockázatok felsorolása és elemzése után az egyes szakaszok betörési értékeit ismertette, amelyek kivétel nélkül a megengedett szigorú hibahatárok alatt voltak. Befejezésül a felszíni építménymozgást megfigyelő zaj- és rezgésellenőrző monitoring rendszerről adott tájékoztatást.

Dr. Völgyesi Lajos egyetemi tanár (BME) előadásában az elmúlt években az Eötvös-ingával végzett mérésekről adott nagy érdeklődéssel kísért tájékoztatást.

Bevezetőjében összefoglalta azokat az adatokat, amelyek az ingaméréssel közvetlenül meghatározhatók, és ismertette a geoid meghatározás szempontjából fontos további adatokat, amelyeket a mérési adatok alapján közvetve, számítással határozhatók meg. A terepi mérések előtt a rendelkezésre álló, több évtizede használaton kívüli ingákat (E54 és Auterbal) kellett mérésre alkalmassá tenni és ellenőrzésüket elvégezni. A méréseket két helyszínen: a Csepel-szigeten, illetve a fővárosi Mátyás barlangban végezték. Részletesen ismertette a drift vizsgálat eredményeit és az ezzel kapcsolatos kezdeti gondokat. Befejezésül a vertikális gradiensek meghatározásával kapcsolatos mérési eredményeket foglalta össze. *(Tájékoztadjuk olvasóinkat, hogy lapunk ez évi 11. számában jelent meg a szerző e témával részletesebben foglalkozó tanulmánya. – Szerkesztőség)*

Iván Gyula osztályvezető (FÖMI) az Intézet által kifejlesztett és jelenleg már 16 megye földhivatalaiban működő DATR rendszer leglényegesebb összefüggéseit és a fejlesztő munka legfontosabb állomásait ismertette. Elmondta, hogy a DATR szabványos alapon működő, az egységes ingatlan-nyilvántartás alapelveit teljesen leképező, integrált térképező (és nem térképező) rendszer, amely igazodik a földügyi fejlesztések nemzetközi trendjéhez, megfelel a DAT szabvány előírásainak és biztosítja a közhiteles változásvezetést. Az előadó ezt követően összefoglalta a DATR felépítését, általános jellemzőit, kiemelve a TAKAROS-sal való teljes integráltságát, az egységes adatbázis szerkezetet, a változások időbeli nyomon követését, a TakarNet-tel való online kapcsolatát. Ismertette a DATR és a holland kezdeményezésre kifej-

lesztett ISO LADM közötti logikai kapcsolatot.

Befejezésül a DATR továbbfejlesztésének irányait és az eddigi telepítés és rendszertámogatás tapasztalatait foglalta össze.

Kis János Tamás, a Bács-Kiskun Megyei Földhivatal osztályvezetője a DATR bevezetésével kapcsolatos földhivatali tapasztalatait foglalta össze előadásában. Bevezetőjében „az életünket egyaránt nehezítő tényezőket” (jogszabályi háttér, szakmai szabályzatok, szoftver, hardver problémák) sorolta fel. Külön kitért az F2, a DAT szabvány és szabályzat módosítási igényeire, a szoftver problémák kapcsán az Oracle 8 vagy 11g alkalmazására, ennek költségvonzatára, valamint az elkerülhetetlen hardver fejlesztési követelményekre. Ezután az eddig szerzett tapasztalatokat foglalta össze, külön részletezve a még meglévő rendszerproblémákat. Összegezeként elmondta, hogy a fejlesztés előtt a földhivatalok véleményét nagyobb súllyal kellett volna figyelembe venni. Pozitívum, hogy térképrendszerünk „önmagában” jobb lett, jelentős előrelépés, hogy ezzel ténylegesen megvalósult az egységes ingatlannyilvántartás, és előnyös az is, hogy „házon belül” van a fejlesztés és támogatás.

Balogh Zoltán (ügyvezető igazgató, Minicomp Kft.) előadásában az Autocad MAP szoftvert ismertette, ami mintegy zárta és kiegészítette a földmérő napi indító előadás témáját. Bevezetőjében összefoglalta az Autoesk Infrastruktúra megoldásokat. Az AutoCAD MAP 3D a tervezői GIS az AUOCAD a mérnöki CAD tevékenységet, az Autodesk MapGuide Enterprise a publikáció, a Web kliensek és az egyéb működést (logisztika

A földmérő napot nagy érdeklődés kísérte

stb.) segíti. Ezt követően ismertette az AutoCAD MAP 3D-vel biztosítható lehetőségeket, adateléréseket, ezek közül kiemelte a precíziós rajzolás, adatszerkesztés, teljes körű térképkészítés, publikálás lehetőségét. Ennek része az AutoGEO, amely alsógeodéziai feladatok megoldását biztosítja. Befejezésül a MapGuide Enterprise publikálása a Google Earth-ben lehetőségeket foglalta össze.

Az előadások után a hozzászólások a DATR bevezetésével kapcsolatos kérdéseket érintették, melyre *Iván Gyula* osztályvezető válaszolt. Ezt követően *dr. Papp Iván* zárszavában a földmérői napi programot eredményesnek, jó hangulatúnak és az előadásokat értékesnek, és a mindennapi munka szempontjából is hasznosnak ítélve köszönetet mondott az előadóknak, és a szervezésben résztvevő kollégáknak, remélve azt, hogy a földmérő napi hagyomány a jövőben is élni fog.

Dr. Riegler Péter